

Angleški »učbenik za boj na nož«

Nov dokaz, kako se Anglija na vso moč prizadeva, da bi iz angleškega vojaka naredila ameriškega gangsterja

Poročilo iz Berlina pravi, da so na konferenci tiska, ki je bila pretekli petek v Berlinu, razdelili med tuje časnikarje fotografski posnetek zanimive listine, ki je zdaj v rokah vrhovnega poveljstva nemških oboroženih sil, listine, ki ponovno dokazuje britansko krutost. Gre za nekak učbenik, kako mora angleški vojak ravnati v boju na nož. Ta svojevrstni učbenik je izšel letos meseca julija in so ga razdelili med angleške vojake. Napisal ga je nek stotnik po imenu Welfairbairn, ki je bil vodja policistov v Sanghaju ter od meseca julija 1940 dalje načelnik posebnega oddelka za šolanje britanskega vojskova.

V svojem uvodu pisec tega učbenika najprej pravi med drugim, da je ta knjižica nekak osnutek, kako in v čem je treba poučiti angleškega vojaka. Če človek začne malo prelistavati to knjižico in si v njej ogleda malo tudi slike, ki predstavljajo angleškega in nemškega vojaka, kako se borita na nož, si kaj hitro lahko ustvari pravo sliko o angleški okrutnosti. V učbeniku je na primer med drugim tudi slika, ki kaže, na kako divji in surov način zvezavajo Angleži ujetnike in kako jih mučijo.

Posebno poglavje je posvečeno načinu, kako je treba nemškega vojaka napasti od zadaj. Z leve roke ga je treba zgrabiti za vrat, z nožem, ki ga angleški vojak na eliki drži v desni roki, pa zabosti nasprotnika, mu prerezači posebno žilo, da

pade na tla. Razlaga pravi na koncu, da spričo takšnega vboda z nožem »nobena stvar ne more več rešiti zabodene vojaka«.

V nekem drugem poglavju se pisec na široko bavi s podrobnim razlaganjem, kako je treba ravnati z nožem in kdaj ga uporabljati, potem pa s prikazovanjem številnih prepovedanih prijemov in udarcev, kakršnih se na primer poslužujejo britanski mornarji v Sanghaju, da ukrote pijane mornarje ali uporniške Kitajce. Ti prepovedani prijemji in udarci so omenjenemu angleškemu piscu tako všeč, da jih je sklenil uvesti tudi v sedanji angleški vojski. V svojem učbeniku je pisec posvetil mnogo prostora pouku, kako je treba ravnati z ujetniki. To postopanje naj bi bilo čim bolj surovo in okrutno. Prvo, kar je treba z ujetnikom storiti, je seveda to, da ga je treba takoj zvezati.

Ko so tujim časnikarjem na omenjenem petkovem sestanku pokazali te slike o britanski surovosti, so jim tudi povedali, da je 15. junija 1942 neka znana ameriška revija objavila podrobna navodila, kako se mora vojak boriti v boju na nož. Tisti ameriški učbenik so razdelili med rezervne častnike Združenih ameriških držav v Fort Meadu in je zelo podoben sedaj najdenemu angleškemu tovrstnemu učbeniku.

Vedno bolj se torej zdi utemeljeno prepričanje, da se kavalirska Anglija na vso moč prizadeva, da bi iz svojih vojakov naredila ameriške gangsterje.

Top kalibra sto kilometrov!

Če bi hoteli prestreliti zemljo skozi sredo, bi morali imeti na razpolago od Milana do Rima dolgo kroglo

Razne teorije res ne poznajo nobenih meja in človeški um jih razširja in izpopolnjuje takorekoč v nedogled. Kadar pa te teorije človek hoče prenesti na praktično polje, kaj hitro naleti na težave, ki jih ni mogoče premostiti, vsaj doseči jih ni bilo.

Razni vojaški strokovnjaki, ki se seveda razumejo tudi na visoko matematično in fiziko, so se že mnogo bavili tudi z vprašanjem, kakšnega kalibra orožje bi bilo najbolj učinkovito, in če je v tem oziru tudi v praksi mogoče doseči to, kar nam ponuja teorija.

Največji dosedANJI kaliber topa

ki se je z njim kdaj ponašala vojna tehnika, je bil 520 milimetrov. En sam tak top so doslej ulili in sicer so z njim streljali v prejšnji svetovni vojni Francozi. A skušnija je tedaj pokazala, da prej velja kaliber pri raznih topovih zmanjšati, kakor pa ga povečati.

Vendar pa se učenjaki, kakor rečeno, niso bavili samo z vprašanji, ki so praktično rešljiva, pač pa tudi s številnimi takšnimi, ki jih je doslej mogla »rešiti« samo teorija. Nek strokovnjak si je na primer zastavil vprašanje, kakšne učinke bi dosegli na zemlji s topom, čigar kaliber bi znašal nič manj kot milijon milimetrov ali še več. To vprašanje pa je treba motriti na podlagi praktičnih predpostavk.

Topovska granata, ki je kakor

težki ranjenec...

Ce kak nestrokovnjak gleda spopad med težkim tankom in topom, se pač začudi, ko vidi, da je na primer topovska krogla, ki je prebila debel oklep na tanku, še vedno čela in ni eksplodirala, kakor da ne bi bila naleta na svoji poti na nobeno oviro. A izstrelki v resnici ni več tak, kakršen je bil prej. Silen pritisk je temeljito spremenil njen notranji ustroj. Je neke vrste težki ranjenec, ki si ga je treba natančno ogledati, zakaj zgodi se, da ta granata eksplodira šele čez nekaj dni.

Od česa je odvisna probojnost

Izstrelki ostane cel vpravi v primeru, če gladko prebije cilj. Probojnost zavisi od treh stvari: od hitrosti, ki jo ima izstreljena krogla, od njene teže in od količine razstreliva, ki je v njej. Pri gotovi hitrosti ima izstrelki največji učinek. Kadar krogla ne leti po zraku s to določeno hitrostjo, pa naj leti počasneje ali hitreje, ne doseže največjega možnega učinka. V tem primeru se zgodi, da krogla ali eploh ne prebije cilja, ali pa se razleti v kose. Zgodi se, da krogla, ki zadane kovinski oklep, tega svojega cilja ne prebije, niti se ne razleti, pač pa odskoči, ne da bi se preveč zmečkala. To dokazuje, da se probojna sila ne poveča vedno samo na ta način, če se hitrost, s katero leti krogla po zraku, poveča. Včasih se zgodi, da krogla, ki ne prebije jeklenega oklepa gladko, pač pa se odkloni, naredi luknjo postrani in pride skozi oklep čisto neke drugod, kakor pa bi človek mislil, da bo.

Po razmišljanju o pojavih, ki kažejo, kako težko je uravnati hitrost pri vrtnem stroju, si nestrokovnjaški opazovalci spopadov med tankom in topom nehoti zastavijo vprašanje, ki bi se lahko zdelo zelo logično, namreč vprašanje

Zakaj vendar ne izdelujejo še večjih granat,

kakor pa so sedanje, da bi z njimi bili kos vsakemu tankovemu oklepu. Zakaj ne vlivajo topov kalibra 600, 1000 ali še več milimetrov.

Res je, da če povečamo kaliber, silno raste tudi moč takšnega orožja. A če pomislimo, kako velika in kako težka bi morala biti pošastna cev kalibra 100 ali 200 cm, nam hitro postane jasno, zakaj še niso začeli vlivati topov večjega kalibra, kakor pa so jih vlivali do danes.

Da pa ustrezemo tistim, ki zmerom hočejo vedeti, do kakšne meje se lahko reši to ali ono vprašanje, vzemimo nekaj zanimivih primerov: Zamislimo si izstrelki kalibra milijon milimetrov, to se pravi kalibra enega kilometra, in ga name-rimo

proti »oklepnic«, ki ji pravimo Zemlja

S kroglo, ki bi jo izstrelili s takšnim ogromnim topom, bi zemljo prebili sicer globlje, toda ne dosti, kakor pa jo »prebijemo« danes z navadnimi mehaničnimi sredstvi (približno 6 km globoko). Če bi hoteli prebiti zemeljsko oblo skozi njeno sredino in če bi bila v vseh plasteh enako sestavljena, bi potrebovali izstrelki, dolg skoro od Milana do Rima, in kalibra nič manj kot sto kilometrov!... Zadnjič zelo zanimivi računi kažejo, da bi izstrelki kalibra 120 km lahko prebili zemljo, če bi jo zadel s hitrostjo 350 do 400 metrov na sekundo, dočim bi krogla kalibra 5 km prodrla komaj nekaj tisoč kilometrov in ni mogoče reči, kako bi se odklonila. Če pa bi hitrost dosegla 1500 do 2000 metrov na sekundo, si lahko mislimo, da bi se tak izstrelki odklonil, prišel na neki drugi točki iz zemlje ter bi se napotil spet proti novemu cilju daleč v vsemirju.

Do teh zaključkov pridemo, če upoštevamo posebne zakone, ki jih pozna teorija in na podlagi zadnjihkušenj o probojnosti izstrelkov. Treba jih je gledati takšne kakršni so, zakaj prav gotovo je res, da nikdar ne bo mogoče tega praktično dokazati.

Industrijska obnova v Ukrajini polagoma napreduje

Berlin, 30. novembra. s. Nemški listi povzemajo razne podatke iz članka ministrskega svetnika Ter-nidena v reviji »Stiriletni naert« in poudarjajo znatne uspehe, ki jih je nemška uprava dosegla pri industrijskem obnavljanju Ukrajine. V donski kotlini, pravi pisec, so bili skoraj vsi premovalniki uničeni, toda danes je večina rovov že v obratu. Nedotaknjenih je bilo okrog 2 milijona ton pre-moga in s to količino so se lahko oskrbovale obo-rožene sile in industrija. Sedaj se krajevna izdelava povečuje stalno in v kratkem bo lahko nadome-stila vse izvoz premoega iz Nemčije. Kolikor se tiče pridobivanja šote, pa je nemška uprava dosegla že več milijonov ton. Tudi zaloge železne rude, ki so jih pustili boljševiki, so velike. Razen tega so ob-novili tudi železarske kopalske obrate v Krivoj rogu. Znova so v obratu tudi rudniki mangana pri Nokopolju. Za Nemčijo je bilo poslanih že 165.000 manganskih koncentratov. Številne indu-trijske na-

maj vrtnar more krotiti. Heluan ima danes osem tisoč prebivalcev svoje sanatorije, vile in hotele, športe vsake vrste, kopališča v za-vitem slogu arabskih mošej in vsemu temu odgovarjajoče cene.

Prišel sem sem, da bi se izognil božičnemu vrvenju v Kairu, da bi ušel rojam američanskih izletnikov, ki jih od božiča do ve-ga leta sem izkrcavajo iz polnih ladij. Prihraniti sem si hotel slovesno božično večerjo, pri kateri bi bilo navzočih okoli z elek-trično lučjo razsvetljenega velikega božičnega drevesca v veliki marmorni dvorani hotela »Heliopolis Palace« ali hotela »Shepherd« kakih sedem sto logo napravljenih oseb.

V zelenici sem si obetal prijetnejši božič.

Z božičnim drevescem seveda tudi ni bilo vse v redu. Hotel-ski ravnatelj je sicer naročil iz Evrope smrečico, vendar se je trdo-vratno upiral postaviti jo že štirindvajsetega decembra. Vljudo je zavrnil neko balistično novoporočeno zakonsko dvojico, ki je smu-trajna, da je ogroženo njuno božično razpoloženje.

»Poglejte vendar, milostljiva,« je vedno znova zagotavljal, »tu imam katoliški koleadar in tu je protestantovski koleadar. Oba kole-darja imata označen kot praznik 25. december ne pa 24.«

Toda, saj vendar veste, da se božično dravesce prižge 24. de-cembra zvečer, ker je bil Kristus rojen v noči od 24. na 25. de-cember!« je silil vanj mladi zakonski mož.

»To je gotovo bilo po polnoči, sicer bi bil 24. december tudi rde-če označen. Sam sem pa Grk in slavim Božič šele pozneje.«

Nek star gospod, ki so ga poklicali kot »sodnika,« je bil Kopt in kot tak nepristran. Sicer pa so bili v hotelu samo mohamedan-ci, sami beji in efendiji, ki se niso zanimali za božični praznik.

Prav tako se za Božič niso menile njihove zajetne gospe, ki so leno seделе v klubskih naslanjačih v godbeni sobi in poslušale

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

RISAL JOŽE BERANEK

DUO VADIS?

PRIPREDIL EDV. TRAVEN

131.
Vinicij je zdaj imel samo še eno prošnjo: da bi smel videti Ligijo.

»Kdo bi ti mogel to opra-vičeno željo odbiti,« je dejal Peter in poslali so Mirjam po Ligijo.

Vinicij v svoji radosti ni mogel prestat in je stekel na vrt, da bi ji šel naproti. A ko je zagledal, da Mirjam pelje Ligijo za roko, so mu ob po-gledu na ljubljeno bitje od-povedale moči. Sapa mu je zastala, z utripajočim srcem je obstal na mestu in se komaj držal pokoncu. Samo roke je stegoval proti njej.

132.
Ligiji niso nič povedali, koga bo našla tu. Pri pogledu na Vinicija je obstala kakor vkopana. Zdal so prišli iz hiše še ostali z apostoloma. Peter je stopil k Ligiji, ki je bila vsa osupla, ko je videla same jasne, dobrotne poglede, ter jo vprašal:

»Ligija, ali ga še vedno ljubiš? Odgovori!«

Ligiji so zadržetale ustni-ce kakor otroku, ki čuti svojo krivdo. Zgrudila se je pred apostoloma na kolena in za-šepetala:

»Da.«
Ta trenutek je pokleknil poleg nje še Vinicij. Peter jima je položil roke na glavo ter dejal:

»Ljubita se v Gospodu in na njegovo hvalo, ker ni ga greha v vajini ljubezni.«

prave so bile popravljene in dane v obrat in sedaj pokrivajo potrebe čet, zlasti pa jih porabljajo kot delavnice za popravila orodja in orožja. Tako so na primer okrog 40.000 poljedelskih traktorjev dali znova v obrat. Tudi električne centrale so v mno-gih krajih že popravljene, prav tako pa tudi mnoge tkalske tovarne.

Bolgarska pogodba z nemško organizacijo Todt o obsežnih cestnih delih

Sofija, 5. decembra. s. Bolgarska vlada je sklenila z nemško organizacijo Todt dogovor, po katerem bo imenovana ustanova naredila v Bol-gariji 1200 km asfaltiranih cest.

Spor zaradi petroleja v Venezueli

Buenos Aires, 27. novembra. s. Do ostrega spora je prišlo med venezuelsko vlado in anglo-saškimi kapitalisti, ki so gospodarji petrolej-skih vrelcev v državi. Po poročilih, ki so do-lelej prispela, je venezuelska vlada menda skle-nila, da morajo dobički te industrije, ki so jo

doslej pobirali izključno le Angleži in Sever-noamerikanci prinesli tudi nekaj koristi državi in jih je torej treba odsej naprej razdeliti na dva enaka dela. Ni potrebno reči, da an-glosaški kapitalisti nočejo tega razumeti in se nočejo odpovedati niti drobca svojih dobičkov, pač pa celo zahtevajo od vlade, da jim še na-prej dovolji izrabljati petrolejske vrelce po določenih stare pogodbe. Poročila pravijo, da je zaradi tega venezuelska vlada sklenila odločne protiukrepe.

Sovjeti so kupili v Ameriki veliko tovarno avto-mobilskih gum v Detroitu, katero bodo pre-neli v Sovjetsko Rusijo in tam nadaljevali z delom. sporoča nemški list »Frankfurter Zei-tung«.

Položaj v Iraku se stalno poslabšuje zaradi za-plemb živeža v korist anglo-ameriških čet. Cene so visoko poskočile. Napovedujejo ukre-pe, po katerih bo dovoljeno klati živino le Zaradi snežnih viharjev in ledenega deževja se je na vsej Danskii naredil led, nakar je začel padati sneg. Sedaj ga je že 20 cm.

V deželi piramid

Božič v Zelenici

Zelenica Heluan (Egipt), Tewfik Palace.

Bodite brez skrbi: ne bom vam opisoval božičnega razpolože-nja kakor Karel May. V senci palmovih drevov in ob tleh ognju ne počiva nobena karavana.

Prav nasprotno: pri bele pogrnjenih mizicah se razgovarjajo gospe in v smokingih in gospe v večernih oblekah. Četrt ure manj-ka še do večerje. Na teniškem prostoru gre h koncu zadnja igra in iz pristanišča zvené trdi udarci kijev. Če ne bi rastle v parku palme in banane, ampak lipe in jelke, in če ne bi sijalo sonce prav v decembru na kljub tako kakor poleti na vijoličasto cvetoče grmičje, bi mislil, da sem v kakem boljše oskrbovanem nemškem letovišču.

Heluan je namreč sodobna zelenica.

Ko so v obrobni pokrajji kamenite Libijske puščave od-krili vroče žveplene vrelce, so od daleč pripeljali rodovitno prst, jo posuli pol metra visoko na kamenje in pesek, kasadili so palme, gradili hiše, položili železniško progo do Kaira — in oaza je bila napravljena. Res sicer samo umetna, toda zaradi tega nič manj razkošna.

V tem blagoslovljenem sončnem podnebju, kjer na leto samo trikrat dežuje, pol metra zemlje in vodovod do Nila zadostuje, da so iz te rumenobeke kamenite puščave v Libiji pričarali vedno zeleni otoček s palmami in latorjevimi drevesi, s fantastično veli-kimi rdečimi cvetovi in z morjem cvetočega grmičevja, ki ga ko-

gramofonske plošče. Njihove temne oči so izza belih pajčolanov gledale tja v en dan.

»Ne vmešavajte se,« mi je priporočil nemški zdravnik, ki si je tod zaradi čistega in suhega zraka uredil zdravilišče za bolnike na ledvicah, »nič ne koristi. Ta spor poslušam že peto leto. Ho-telski ravnatelj ne bo dal postaviti drevesca pred 25. decembrom: v tem je značilen. Zato pa tudi božično drevesce nikakor zlepa ne odstrani; pri tem drevescu slavi svoj božič še Grki.«

Zato smo se pač morali zadovoljiti v veliki beli obednici brez božičnega drevesca. Črnorjavi natakari so neslišno letali okoli miz v svojih tenkih copatah in belih haljah s škrlatnorednimi pa-sovi. Plaćilni natakari iz Pariza jih je nadziral in na vse strani voščil v arabsčini, italijansčini, grščini, francosčini in angleščini »srečne božične praznike!« Pri tem je ponujal vinsko karto z dvaj-set vrstami bordskega vina, desetimi vrstami renskega vina, osmimi vrstami mozeljskega vina in s celo vrsto francoskih žam-panjcev.

Komaj pri dveh mizah so govorili isti jezik. Rujavi, beli in črni ljudje so se združili na božični večer tu na mednarodnih tleh velikega hotela, ki je bil nekdanj počitniški dvorec kediva.

S cigaro v ustih sem se po večerji umaknil za sto korakov daleč v puščavo, ki se je brez glasu in v temi izgubljala v ne-skončnost.

Nad menoj se je vzpenjalo z zvezdami posuto nebo, ki ga v Evropi ni mogoče videti: nebo je blestelo od rumenih krogov, na-mesto da bi bilo utrujeno razsvetljeno od majkenih pikic. Na robu bližnjega kamenitega griča se počasi premikata proti Nilu z me-secem osvetljeni silueti dve kameli...

Sedaj slave v Nemčiji Božič...